Oni ratowali Żydów — spotkanie z Urszulą Karasińską — relacja

W ubiegły czwartek, 14 listopada w sali Pod Sową Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Stanisława Gabryela w Gorlicach odbyło się spotkanie z Urszulą Karasińską pn. „Oni ratowali Żydów — bohaterskie postawy mieszkańców ziemi gorlickiej w czasie okupacji".

„Kto ratuje jedno życie — ratuje cały świat" – to zdanie pochodzące z Talmudu opisuje „Sprawiedliwych wśród Narodów Świata" czyli osoby, które w czasie II wojny światowej wykazały się ogromną odwagą ukrywając Żydów przed niemieckimi oprawcami. Przykładów takich bohaterskich postaw było na ziemi gorlickiej wiele. Zaznaczyć należy, że jakakolwiek forma pomocy społeczności żydowskiej (przydzielanie racji żywnościowych, udzielanie schronienia, pomoc w ucieczce, ale też sama wiedza na temat, gdzie schronili się Żydzi) była karana śmiercią, nie tylko oskarżonego ale też całej jego rodziny.

Mieszkańcy Gorlic i okolic narażając życie swoje i swoich bliskich udzielali Żydom pomocy. Ratunek dla jednego Żyda wymagał zaangażowania kilkunastu osób przede wszystkim ze względu na panujące obostrzenia, ryzyko dekonspiracji, częste zmiany miejsca przebywania ratowanego, organizowanie mu fałszywych dokumentów itp.

Po wojnie uratowani Żydzi składali zeznania, w których opisywali w jaki sposób Polacy przyczynili się do uratowania im życia. Przykładem może być historia Sabiny Bruk (z domu Honigwaschs), w której ratowanie zaangażowani byli m.in. Jan Benisz, a także siostry służebniczki Serafina i Ambrozja z ochronki w Dominikowicach. Kolejnym przykładem może być Erwin Aleksandrowicz i jego córka Irena, którzy dzięki pomocy m.in. sióstr Stanisławy i Elżbiety Wygrzywalskich zdołali zbiec z transportu do niemieckiego obozu zagłady w Bełżcu. Bohaterską pomocą wykazały się też rodziny m.in. Białków z Gorlic, Kmiecików z Krygu oraz z Zagórzan, ratując dzieci i rodziny żydowskie.

Wielu Polaków nie mówiło, a niektórzy do dzisiaj nie chcą wspominać
o tamtych traumatycznych wydarzeniach czasów wojny i zagłady. Ci cisi bohaterowie o niesionej pomocy nie mówili głośno – była ona dla nich rzeczą naturalną.

Spotkanie „Oni ratowali Żydów — bohaterskie postawy mieszkańców ziemi gorlickiej w czasie okupacji" zorganizowane zostało w ramach projektu „Więzi polsko-żydowskie w Galicji — literacko-edukacyjne spotkania z historią." dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury — państwowego funduszu celowego.